

Schilling Peter Samuel (1773-1852)

Wybitny śląski entomolog

Urodził się 10 kwietnia 1773 roku w Radziejowie (Juliusburg). Po ukończeniu gimnazjum w Jeleniej Górze (Hirschberg) studiował do roku 1795 teologię i filologię na Uniwersytecie w Halle. W latach 1795-97 pracował jako nauczyciel w prywatnym zakładzie wychowawczym w Bolesławcu (Bunzlau), zaś w roku 1798 rozpoczął pracę w Gimnazjum św. Marii Magdaleny we Wrocławiu. Poza pracą pedagogiczną, dla potrzeb której napisał szereg podręczników i swego rodzaju książek popularnonaukowych, zajmował się z zapałem udoskonalaniem mikroskopu i innych przyrządów optycznych, do których sam szlifował soczewki i wykonywał wszystkie niezbędne części. Jego przyrządy przez wiele lat nie miały sobie równych i przewyższały jakością wszystkie dostępne wówczas w sprzedaży.

Schilling był jednym z najstarszych i najbardziej aktywnych członków Śląskiego Towarzystwa Kultury Ojczystej, do którego należał od roku 1821. Będąc zapalonym entomologiem zebrał podczas częstych wycieczek w okolice Wrocławia i Kłodzka nadwyzyczaj bogatą kolekcję chrząszczy, motyli, owadów błonkoskrzydłych i prostoskrzydłych. W rocznikach Śląskiego Towarzystwa Kultury Ojczystej z lat 1824-50 zamieścił szereg komunikatów, w których opisał wiele nowych gatunków owadów. Próbował wydawać czasopisma przyrodnicze „Museum der Natur” i „Der Schlesische Jugendfreund”, jednak z przyczyn finansowych miały one dość krótki żywot.

W roku 1843 przeszedł na emeryturę, jednak do późnej starości zachował głębokie odczuwanie przyrody i żywe, niemal młodzieńcze zainteresowanie życiem owadów. Dopiero w roku 1851 stan jego zdrowia na tyle się pogorszył, że nie mógł już oddawać się swoim ulubionym zajęciom. Jeszcze za jego życia zaginęła większa część jego wspaniałych zbiorów. Zmarł 15 grudnia 1852 roku we Wrocławiu.

Ważniejsze prace:

1801-1806 – Emil, oder behlehrende Unterhaltung für die Jugend. 2 Bde. Breslau.

1803 – Das Mikroskop zur Verbreitung menschlicher Kenntnisse. Breslau.

1821 – Der schlesische Kinderfreund. 2 Bde. Breslau.

1821 – Ausführliche Beschreibung und Abbildung der zu Wien und Breslau im August 1821 angeblich aus der Luft gefallenen Insecten. Breslau.

1826 – Phryganiden auf dem Schee des Riesengebirgskammes. *Übers. Arb. Schl. Ges. vaterl. Kultur.*

1829 – Schlesische Arten der Gattung *Miris* Fab. *Ibid.*

1829 – Hemiptera Heteroptera Silesiaca. Breslau.

1830 – Lustreise in die Grafschaft Glatz. Breslau.

1830 – Käfer vom Zobten und aus der Grafschaft Glatz. *Übers. Arb. Schl. Ges. vaterl. Kultur.*

1831 – Entdeckung eines noch unbeschriebenen Tagschmetterlings auf den Seefeldern bei Rein-
erz. *Ibid.*

1834 – *Malachius cardiacae*, neu für Schlesien, und *Malachius angustatus* n. sp. *Ibid.*

1834 – *Chrysomeda lapponica* auf dem Landshuter Berge. *Ibid.* [mit F. Rendschmidt].

1834-1835 – Museum der Natur. 2 Jahrg. Breslau.

1835 – Neue Lepidopteren vom Glatzer Schneeberge. *Übers. Arb. Schl. Ges. vaterl. Kultur.*

- 1836 – Kritische Übersicht der in Schlesien vorkommenden Arten mehrerer Käfergattungen. *Ibid.* [mit F. Rendschmidt].
- 1836-1841 – Ausführliche Naturgeschichte des Thier-, Pflanzen- und Mineral-Reiches. Bde. 1-5. Breslau.
- 1838 – Grundriss der Naturgeschichte für Gymnasien. Breslau.
- 1838 – *Cryptocephalus Betulae nanae*, eine neue Käferart von den Seefeldern bei Reinerz. *Übers. Arb. Schl. Ges. vaterl. Kultur.*
- 1839 – Bemerkungen über die in Schlesien und der Grafschaft Glatz vorgefundenen Arten der Ameisen. *Ibid.*
- 1840 – Systematische Aufzählung der in Schlesien, mit Einschluss der Grafschaft Glatz, von mir gesammelten Scheinbienen. *Ibid.*
- 1840-1841 – Der Schlesische Jugendfreund. 2 Jahrg. Breslau.
- 1843 – Über die in Schlesien und der Grafschaft Glatz bisher aufgefundenen Arten der Schildwanzen. *Übers. Arb. Schl. Ges. vaterl. Kultur.*
- 1845 – Systematische Übersicht der in Schlesien und der Grafschaft Glatz gesammelten Rüsselkäfer mit gebrochenen Fühlern. *Ibid.*
- 1845 – Aufzählung der in Schlesien und der Grafschaft Glatz von mir gesammelten Arten der Gattung *Bembidium*. *Ibid.*
- 1847 – Aufzählung der in Schlesien und der Grafschaft Glatz von mir gesammelten Arten der Flohkäfer. *Ibid.*
- 1848 – In Schlesien gefundene Arten der Gattung *Cryptophagus* Herbst. *Ibid.*
- 1849 – Die einsam lebenden Bienen Schlesiens. *Ibid.*
- 1850 – In Schlesien gesammelte Hummelarten. *Ibid.*
- 1851 – Über die Arten der Gattung *Vespa*. Aufzählung der in Schlesien und der Grafschaft Glatz von mir gesammelten Arten der Gattung *Vespa*. *Jber. Schl. Ges. vaterl. Kultur* 28.

Źródła:

1893. Festschrift zum 250jährigen Jubelfeier des Gymnasium zu St. Maria Magdalena zu Breslau. Breslau. S. 45.
 Letzner C. W. 1853. Jber. Schl. Ges. vaterl. Kultur 30. S. 103-104.